

Spiró György 80 éves

Élet és irodalom – egy barátság története

FEUILLETON - LXX. évfolyam, 14. szám, 2026. április 2.

„élőt imádni nem szabad” (A békecsászár, 1981)

Nem könnyű feladatot kap a kritikus, ha úgy kell születésnap-i köszöntést írnia egy jelentős, nagy író számára, hogy az írot a legjobb barátjaként tisztelheti és szeretheti - mert úgy érezheti, döntenie kell: az íróról vagy a barátjáról beszéljen-e; s döntése talán akkor lesz a leghelyesebb és legszerencsésebb, ha nem vezet választáshoz, s egyszerre beszél az íróról is, a barátról is. Hiszen a barát és az író - ugyanaz a személy; a barátság és az íráság ugyanabban az emberben, ugyanazon ember által, bár persze nem azonos területeken nyilvánul meg; s ha a barátság nem is lehet független attól, hogy a barátság egyik tagja nagy író, hiszen mindketten irodalommal foglalkozunk teljes munkaidőben, s nem keveset beszélgetünk irodalomról (sőt: az ő írásairól) is, nem is azon alapul. Spiró Györgyről nem azért állítom (és írom időnként), hogy nagy író, mert ő a barátom, s ezért, mintegy barátilag, kijárna neki a nyilvános dicséret is; s megfordítva: nem azért a barátom, mert nagy írónak tartom, s szeretném, ha sokan annak tartanák és elismernék (és mert állítólag nagy író barátjának lenni jó dolog...), hanem azért, mert általa, vele, rajta keresztül ismertem meg, milyen is az igazi, hosszú távú barátság, amely nem irodalmi szövetség, nem irodalmi pártfoglalás, nem közös ízlésbéli érdeklődés, nem együttes elkötelezettség egy vállalt munka vagy feladat iránt, nem szórakoztató társasági együttlét, hanem egymás élete és tevékenysége, öröme és szenvedése iránti érdeklődés és részvét(el) a bizalom jegyében.